

wat weet U van

Kiesrecht, medezeggenschap,
politieke partijen, inkomens- en
bezitsverdeling...
Cursus **BURGERSCHAPSKUNDE**,
40 schriftelijke lessen voor f 25,-

het raadlidmaatschap, begroting,
ruimtelijke ordening,
gewestvorming...
Cursus **DE GEMEENTERAAD**
23 schriftelijke lessen voor f 20,-

invloed van de burger, parlement,
gemeente, economisch beleid,
recht, dienstplicht...
Cursus voor jongeren
POLITIEK BEKEKEN,
12 schriftelijke lessen + docu-
mentatiemappen voor f 9,50

Vraag nog heden gratis prospectus onder
vermelding van de naam van de cursus(sen)
en de letters VU bij:

STICHTING BURGERSCHAPSKUNDE

Postbus 349 Leiden
Telefoon 01710-44451

KREDIETEN voor ACADEMICI

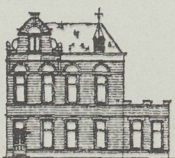
- ★ **kopen van een huis**
eventueel tot meer dan 100% v.d. koopsom
- ★ **praktijkovername**
- ★ **associatie**
- ★ **zelfstandige vestiging**

**Instituut voor
Verzekerings- en finan-
cieringszaken
voor
Academici**

**Barendrecht
Postbus 23
Tel. 01806-2500***

I.V.A.

Dir. Mr. R.G. den Hollander

ten gevolge heeft.

3. Als laatste punt wil ik noemen de toenemende activiteit bij boringen naar zouten (noordkust Friesland) en gas (westelijk Waddengebied). Het is vrijwel zeker dat er geen olie wordt aangeboord door de betreffende oliemaatschappijen, maar ook bij boorinstallaties voor gas zijn grote hoeveelheden olie nodig, die over de Wadden getransporteerd moeten worden en bij de installaties overgeladen, waarbij wel uiterst voorzichtig te werk moet worden gegaan wil men lekkages en morsingen voorkomen.

Wat de zoutboringen betreft, dreigt er een overmaat aan kaliumzouten in de Waddenzee terecht te komen, waarvan de gevolgen voor de fauna nog niet te overzien zijn.

Concessies

Voor gasboringen zijn concessies verleend aan NAM ('Groningen'), NAM/Mobil ('Noord-Friesland') en Petroland ('Leeuwarden') (kaartje Elsevier 10 juli 1971). Tegen een concessie van Petroland ('Zuidwal') zijn na de aanvraag van dit bedrijf in februari 1971, op initiatief van de Ned. Vereniging tot Behoud van de Waddenzee, meer dan 8.000 bezwaarschriften ingediend, waarbij o.a. de volgende argumenten zijn aangevoerd.

Een dicht netwerk van seismisch onderzoek dat op enkele plaatsen heeft plaatsgevonden (Wad ten noorden van Pieterburen, Wad ten zuiden van Terschelling), brengt ernstige verstoringen in het natuurgebied met zich mee. Hierbij vinden ook dynamietexplosies plaats, die een enorme verontrusting veroorzaken, vooral bij vogelbroed- en fourageergebieden (vogelreservaat Griend). Doordat de springstofleidingen in boorgaten tot explosie worden gebracht ontstaan kraters, die niet alleen de Waddenbodem vernielen maar ook gevaarlijke situaties opleveren voor wadlopers (Pieterburen). Bovendien wordt het seismisch onderzoek verricht met behulp van Hovercrafts en helikopters die behalve de vogels ook b.v. de zeehonden gedurende alle seizoenen (zelfs het broedseizoen wordt niet ontzien) hun noodzakelijke rust ontnemen.

Voorwaarden

De tot nu toe aan de concessies verbonden voorwaarden houden op geen enkele wijze rekening met het feit dat bij boringen in het Waddenmilieu hogere eisen gesteld moeten worden t.a.v. de veiligheid dan bij soortgelijke activiteiten elders. Gebleken is dat onvoldoende toezicht plaatsvindt op de lozing van boorvloeistoffen waarvan de onschadelijkheid niet is aangetoond. Onverteerbaar plastic materiaal wordt na gebruik rustig op het Wad achtergelaten.

Het ontplooiën van mijnbouwkundige activiteiten in het Waddengebied brengt daar een element van industriële bedrijvigheid, dat aan het karakter van het gebied volkomen wezensvreemd en daarmee onverenigbaar is. Aan die industrialisatie zijn inherent de hinder, het bederf van landschap, natuur en milieu, de statistische zekerheid van ongelukken en de mogelijkheid, dat deze bedrijvigheid verdere bedrijvigheid - in de Waddenzee - aanlokt. Deze reeks van argumenten is voldoende, lijkt me, om niet met boorvergunningen in het rond te slingeren zoals tot nu toe is gebeurd en bij het verlenen van concessies op z'n minst zeer stringente eisen te stellen. Op de aanvraag van Petroland, waartegen de protesten massaal zijn aange-

Kwik is de grote belager van de zeehonden. De zeehond die Jan Wolkers op Rottumeroog aantrof, bleek ook een kwikslachtoffer te zijn.

voerd, is door de regering voor zover bekend nog niet gereageerd. Er is dus nog een kans dat er eindelijk een milieudeskundig besluit genomen wordt, hoewel antwoorden van de regering in de Tweede Kamer niet bepaald getuigen van een nadere bezinning omtrent het boringenbeleid in de Waddenzee. Het zou een trieste internationale balans worden als na de Marismas (Spanje) en de Camarque (Frankrijk) nu ook onze Wadden geconfronteerd worden met allerlei booractiviteiten met alle gevolgen van dien. Voor trekvogels zijn er nauwelijks meer alternatieven, terwijl er elders (o.a. op het continentaal plat) nog winbare reserves aardgas aangetroffen zijn. Laat Nederland zuinig zijn op de Waddenzee.